

PROGRAM STUDIÓW DRUGIEGO STOPNIA

rok akademicki: 2019/2020

1. **KIERUNEK STUDIÓW:** *Stosunki międzynarodowe*
2. **KOD ISCED:** *0312 Politologia i wiedza o społeczeństwie*
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW:** *stacjonarna / niestacjonarna*
4. **LICZBA SEMESTRÓW:** *4*
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM:** *magister*
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA:** *ogólnoakademicki*
7. **DZIEDZINA NAUKI/SZTUKI:** *dziedzina nauk społecznych*
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA/ARTYSTYCZNA*** (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): ***nauki o polityce i administracji***
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów:** *120*
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: ***62*** (studia stacjonarne) , ***42*** (studia niestacjonarne)*
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): ***w zależności od wybranych przez studenta grup przedmiotów, odpowiednio: Obszar Śródziemnomorski 63,5 ECTS, Obszar Euroatlantycki 62,5 ECTS, Global Studies 61,5 ECTS***
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): ***64***

- 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne: **5**
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 3 015 godz. - w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 1535 godz. (studia stacjonarne), 1040 godz. (studia niestacjonarne).**
11. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

Koncepcja kształcenia ma kierunku „stosunki międzynarodowe” II stopnia, oparta została **na trzech przemyślanych i zweryfikowanych empirycznie filarach.**

Pierwszym jest strategia rozwoju Uczelni, uwzględniająca jej specyfikę w warunkach lokalnych oraz potencjał naukowo-dydaktyczny kadry.

Drugim, to zdiagnozowane metodami ilościowymi potrzeby studentów i absolwentów pierwszego stopnia kierunków z dziedzin nauki społeczne oraz nauki humanistyczne.

Trzecim filar stanowiło zgłaszane zapotrzebowanie otoczenia zewnętrznego, a szczególnie instytucji rządowych i samorządowych, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i mediów na specjalistów wyposażonych w określone kompetencje. Ze względu na charakter regionu, intensywny rozwój sektora turystycznego, wzrastającą liczbę przedsiębiorstw i firm zagranicznych, nowe media a także obiekty targowe (Międzynarodowe Targi Kielce) pojawiła się nisza na rynku pracy, którą mogą wypełnić właśnie absolwenci kierunku Stosunki międzynarodowe.

W związku z powyższym, przyjęta **koncepcja kształcenia** ma charakter interdyscyplinarny, nowoczesny (zwłaszcza w warstwie oferty dydaktycznej), a także dostosowany do współpracy z otoczeniem lokalnym i regionalnym.

Celami kształcenia jest poszerzenie oferty edukacyjnej i stworzenie dla młodzieży regionu optymalnych warunków dla zdobycia wartościowego wykształcenia, które ułatwi jej wejście na rynek pracy. Szczególny nacisk jaki położono m.in. na znajomość języków obcych (część zajęć prowadzona w jęz. angielskim, języki obce do wyboru ze względu na moduł studiów). Wysokie kompetencje językowe mają na celu skuteczne poszukiwanie zatrudnienia także poza regionem, a nawet na rynkach zagranicznych. Kształtowanie postaw otwartych, umiejętności pracy w zespole, samodzielnego analizowania i oceniania zjawisk wchodzących w skład polityki zagranicznej i stosunków międzynarodowych odpowiadają przeobrażeniom dokonującym się w otoczeniu Uczelni.

Cele szczegółowe na realizację których ukierunkowana jest oferta dydaktyczna to: kształtowanie poczucia przynależności narodowej (w tym przywiązanie do tradycji regionu), przygotowanie do aktywnego udziału w społeczeństwie obywatelskim, umiejętność przystosowania się do zmieniających się warunków życia społeczno-gospodarczego, zrozumienie norm i standardów w relacjach międzynarodowych, umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii, kierowanie się zasadami etycznymi w życiu społecznym, reagowanie na bieżące potrzeby społeczne i gospodarcze Polski, a także poszerzanie lokalnej oferty dydaktycznej.

Należy podkreślić, że **program studiów** skonstruowany jest w taki sposób, aby obejmował wszystkie najważniejsze treści i zagadnienia problemowe, konieczne do przeanalizowania, wyjaśnienia i przedyskutowania współczesnych stosunków międzynarodowych. W grupie **przedmiotów kierunkowych** (stanowiących podstawę procesu kształcenia – fundament kształcenia w ujęciu metodologicznym i teoretycznym) znalazły się w rezultacie przyjętego podejścia treści kształcenia dotyczące między innymi: teorii stosunków międzynarodowych, międzynarodowych stosunków gospodarczych i handlowych, wielostronnych i dwustronnych

relacji pomiędzy państwami, relacji międzykulturowych, komunikowania międzynarodowego, bezpieczeństwa międzynarodowego. Posiadanie bowiem przez studenta wiedzy z tych obszarów jest warunkiem koniecznym dla podjęcia studiów i rozważań dotyczących problematyki bardziej szczegółowej. W programie studiów znalazły się wszystkie te elementy wiedzy, które składają się współcześnie na studia nad stosunkami międzynarodowymi. Na bazie wiedzy kierunkowej student ma możliwość pogłębiania i poszerzania wiedzy i umiejętności w ramach swoich zainteresowań poprzez dokonanie wyboru jednego z bloku przedmiotów o charakterze specjalnościowym. Zaproponowano studentom zgłębianie problematyki: systemu euroatlantyckiego, systemu śródziemnomorskiego oraz wyzwań i zagrożeń globalnych (w tym wypadku część zajęć może być prowadzona w języku angielskim, stosownie do decyzji studentów). W obrębie każdego z bloków przedmiotów o charakterze specjalnościowym znajduje się zestaw przedmiotów, które odnoszą się do najbardziej aktualnych i ważnych aspektów funkcjonowania i ewolucji wybranych systemów regionalnych, jak również współczesnego systemu globalnego. Należy wyeksponować, że program kierunku: Stosunki międzynarodowe pozwala studentom na prowadzenie badań i rozważań nad problematykę stosunków międzynarodowych w ramach wszystkich stosowanych współcześnie perspektyw analitycznych: państwo-centrycznej, regionalnej, globalnej, instytucjonalnej. Co więcej, warto podkreślić jest także to, że program studiów umożliwia analizę wybranych zagadnień współczesnych stosunków międzynarodowych na niemal wszystkich poziomach: jednostkowym, grupowym, społecznym, państwowym. Treści kształcenia odnoszą się do problematyki politycznej, ekonomicznej, społecznej, kulturowej, militarnej. Zajęcia realizowane są przede wszystkim w formie wykładów i ćwiczeń. Przyjęte w programie studiów proporcje pomiędzy wykładami a ćwiczeniami gwarantują, iż możliwa będzie skuteczna realizacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności. W procesie nauczania na poziomie przedmiotów silny nacisk położony zostanie na różnorodne formy aktywizacji studentów. Osiągnięte to zostanie poprzez zastosowanie na zajęciach przez prowadzących takich metod nauczania, które angażować będą studentów i zmuszać ich do samodzielnej pracy.

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Stosunki międzynarodowe:

- **Posiada pogłębioną – w stosunku do studiów pierwszego stopnia - wielopłaszczyznową wiedzę** na temat wyzwań i problemów współczesnego świata, funkcjonowania organizacji i podmiotów międzynarodowych
- **Posiada umiejętności analityczne i metodologiczne**, pozwalające podejmować pracę w zespole, a także na samodzielnych stanowiskach wymagających tworzenia analiz i ocen
- **Ma wpojone nawyki** inicjatywy i odpowiedzialności za podejmowane działania oraz utrwalone etyczne zasady kultury i organizacji pracy
- **Jest przygotowany do pracy** instytucjach samorządowych (Urzędy Miast oraz Urzędy Marszałkowskie); instytucjach rządowych (ministerstwa, przedstawicielstwa dyplomatyczne) i pozarządowych; instytucjach międzynarodowych (rządowych, pozarządowych, prywatnych); mediach (lokalnych i ogólnopolskich), państwowych, prywatnych i międzynarodowych podmiotach gospodarczych.
- **Zna język obcy** na poziomie biegłości B2+ oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu problematyki międzynarodowej;
- **Ma wpojone nawyki** ustawicznego kształcenia, samodoskonalenia i rozwoju zawodowego
- **Jest przygotowany do kontynuowania studiów** na poziomie doktoranckim (studia trzeciego stopnia)

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Studia drugiego stopnia (magisterskie) – Profil ogólnoakademicki

Kierunek studiów „**stosunki międzynarodowe**” należy do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: nauki o polityce i administracji (dyscyplina wiodąca – 100 procent udziałów efektów uczenia się).

Objaśnienie oznaczeń:

SM (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku: „**stosunki międzynarodowe**”

A – profil ogólnoakademicki

2 – studia drugiego stopnia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

Nazwa kierunku: <i>Stosunki międzynarodowe</i>			
Stopień studiów: Drugi stopień Profil: Ogólnoakademicki Dziedzina: Nauki społeczne. Dyscyplina: Nauki o polityce i administracji Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: 7			
Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
1	2	3	4
	w zakresie WIEDZY	Kod składnika opisu	Kod składnika opisu
SM2A_W01	ma pogłębioną wiedzę z zakresu praktyki oraz teorii stosunków międzynarodowych oraz ich umiejscowienia w obrębie innych dziedzin nauk społecznych oraz dyscypliny: nauki o polityce i administracji.	P7U_W	P7S_WG

SM2A_W02	ma wszechstronną, ugruntowaną wiedzę dotyczącą różnych rodzajów struktur oraz instytucji stosunków międzynarodowych (ekonomicznych, politycznych, prawnych, kulturowych, społecznych).	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W03	ma pogłębioną, wieloaspektową wiedzę dotyczącą charakteru i dynamiki relacji międzynarodowych (państwowych i nie-państwowych), w tym problemów i wyzwań polityczno-gospodarczych świata.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W04	ma kompleksową wiedzę na temat zależności i relacji pomiędzy różnymi typami uczestników stosunków międzynarodowych, motywami ich działań oraz instrumentami zewnętrznego / międzynarodowego oddziaływania.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W05	zna gruntownie i wszechstronnie mechanizmy stanowienia i narzędzia realizacji różnych rodzajów polityk wybranych państw (polityki wewnętrznej, ekonomicznej, bezpieczeństwa).	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W06	zna w sposób pogłębiony i kompleksowy metody i narzędzia badań stosunków międzynarodowych, w tym techniki pozyskiwania wiedzy i informacji źródłowych, właściwe dla nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem badań nad stosunkami międzynarodowymi.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W07	ma pełną wiedzę na temat złożonego systemu norm i reguł (prawnych, moralnych, kulturowych, organizacyjnych) kształtujących współczesne stosunki międzynarodowe i relacje międzypaństwowe.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W08	ma zaawansowaną wiedzę z zakresu wybranych aspektów współczesnych stosunków międzynarodowych: globalizacji, instytucjonalizacji, regionalizacji, pogłębiania się różnic społeczno-ekonomicznych, kształtowania się nowego ładu polityczno-ekonomicznego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W09	ma kompleksową wiedzę na temat wybranych procesów i pojęć z zakresu międzynarodowych stosunków ekonomicznych oraz na temat charakteru i uwarunkowań współczesnej gospodarki globalnej. Odznacza się przy tym wiedzą dotyczącą rozwoju różnych form przedsiębiorczości w wymiarze międzynarodowym.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W10	ma pogłębioną wiedzę pozwalającą na zrozumienie, analizę i interpretację złożonych zjawisk i procesów zachodzących w obrębie globalnego systemu bezpieczeństwa oraz jego regionalnych podsystemów.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W11	ma wyczerpującą wiedzę na temat specyfiki, istoty oraz konsekwencji procesów regionalizacji w odniesieniu do wybranych regionów świata oraz zna znaczenie wybranych regionów dla współczesnych międzynarodowych relacji politycznych i ekonomicznych.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W12	ma pogłębioną wiedzę na temat aktualnych wyzwań i problemów związanych ze zmianami klimatycznymi, problemami ekologicznymi, wyczerpywaniem się zasobów świata (w tym bogactw naturalnych i surowców energetycznych).	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W13	ma wyczerpującą wiedzę na temat różnych wizji (ideologicznych, politycznych, religijnych,	P7U_W	P7S_WK

	naukowych, futurologicznych) rzeczywistości i przyszłości świata oraz relacji międzynarodowych.		
SM2A_W14	posiada kompleksową wiedzę z zakresu / dziedziny identyfikacji sytuacji kryzysowych i konfliktowych na poziomie państwowym i międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem określania ich źródeł i uwarunkowań.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W15	posiada kompleksową wiedzę z zakresu metod, organizacji i podsystemów funkcjonalnych kierowania państwem oraz wybranymi podmiotami gospodarczymi.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W16	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kompleksowych relacji pomiędzy różnymi obszarami polityki wewnętrznej państwa, a jego polityki zagranicznej oraz pozycji i roli w stosunkach międzynarodowych.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W17	zna w sposób pogłębiony wybrane metody i techniki komunikowania międzynarodowego oraz wykorzystywania różnych form oddziaływania informacyjnego w celu uzyskania wpływu na inne podmioty międzynarodowe.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W18	ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą współczesnych procesów cywilizacyjnych, kulturowych, religijnych na świecie.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W19	zna i rozumie rolę sił zbrojnych, służb specjalnych, niepaństwowych grup zbrojnych we współczesnym systemie bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W20	zna w sposób pogłębiony metody i narzędzia (techniki) pozyskiwania danych, właściwe dla nauk o polityce i administracji, pozwalające badać i opisywać problemy związane ze stosunkami międzynarodowymi, relacjami międzypaństwowymi, współczesnym ładem międzynarodowym. Posiada kompleksową wiedzę na temat zasad ochrony własności intelektualnej oraz praw autorskich.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W21	ma rozbudowaną wiedzę o społecznych, kulturowych i politycznych aspektach funkcjonowania poszczególnych, wybranych państw (ich systemów politycznych, ekonomicznych, społecznych) w relacjach z otoczeniem zewnętrznym oraz w obrębie systemu międzynarodowego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W22	ma poszerzoną wiedzę na temat instrumentów i znaczenia budowy wizerunku państwa, marketingu politycznego (międzynarodowego) oraz public relations.	P7U_W	P7S_WK
	w zakresie UMIEJĘTNOŚCI	Kod składnika opisu	Kod składnika opisu
SM2A_U01	potrafi dogłębnie analizować oraz wszechstronnie interpretować najważniejsze uwarunkowania oraz procesy występujące w obrębie współczesnych stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U02	potrafi pozyskiwać dane do opisu i analizowania procesów i zjawisk politycznych, społecznych oraz ekonomicznych właściwych dla stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW

SM2A_U03	potrafi wnikliwie analizować politykę międzynarodową jako zjawisko społeczne, identyfikując przy tym wpływ konkretnych, złożonych procesów społecznych o wymiarze międzynarodowym na sytuację wewnętrzną państw oraz decyzje polityczne.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U04	potrafi w sposób skuteczny i kompleksowy stosować posiadaną wiedzę teoretyczną i uznane metody badawcze do analizy długofalowych procesów (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), zachodzących w obrębie współczesnych stosunków międzynarodowych, w ramach zespołów roboczych i grup analityków. Jest przygotowany do współdziałania z innymi osobami w ramach przedsięwzięć zespołowych, a jeśli zajdzie taka potrzeba potrafi kierować pracą zespołu i ogrywać rolę wiodącą w planowaniu i kierowaniu wybranymi formami aktywności.	P7U_U	P7S_UO
SM2A_U05	potrafi na bazie pogłębionej wiedzy konstruować scenariusze rozwoju procesów z zakresu stosunków międzynarodowych, we wszystkich ich płaszczyznach: politycznej, prawnej, militarnej, instytucjonalnej, cywilizacyjnej, wyznaniowej, społecznej.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U06	potrafi wykorzystując narzędzia i metody komunikacji społecznej oraz wiedzę fachową – teoretyczną prowadzić złożone negocjacje, a także dysponuje umiejętnością zastosowania w praktyce zróżnicowanych metod mediacyjnych i negocjacyjnych	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U07	potrafi biegle i wyczerpująco analizować oraz interpretować aktualne złożone wydarzenia i zjawiska polityczne, społeczne, kulturowe o wymiarze międzynarodowym przy wykorzystaniu instrumentów i metod o charakterze naukowym, a następnie na tej podstawie inicjować podejmowanie decyzji w zespołach ludzkich. W pracach analitycznych i badawczych przyjmuje wiodącą rolę, organizując w systemowy sposób pracę i zaangażowanie innych.	P7U_U	P7S_UO
SM2A_U08	potrafi przygotować rozbudowane formy prezentacji multimedialnych oraz wyczerpujących wypowiedzi ustnych na temat zagadnień z zakresu polityki zagranicznej i stosunków międzynarodowych w języku polskim lub obcym.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U09	potrafi kompleksowo analizować oraz interpretować złożone decyzje i działania władz państwowych oraz organizacji / instytucji międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U10	potrafi skutecznie komunikować się w grupie, posługując się przy tym właściwymi komunikatami i metodami komunikacyjnymi w relacjach interpersonalnych, w odniesieniu do różnorodnych sytuacji.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U11	potrafi dostrzec nowy problem badawczy i zaproponować jego kreatywną analizę – rozwiązanie. Odnacza się zdolnością do celowego, przemyślanego planowania własnego rozwoju naukowo-zawodowego.	P7U_U	P7S_UU
SM2A_U12	potrafi w procesie pogłębionej analizy relacji pomiędzy podmiotami stosunków międzynarodowych dokonywać wielowymiarowej syntezy różnych kategorii uwarunkowań – zależności – wzajemnych	P7U_U	P7S_UW

	oddziaływań (politycznych, ekonomicznych, społecznych, demograficznych, informacyjnych, kulturowych, militarnych).		
SM2A_U13	potrafi twórczo i wszechstronnie zastosować metody symulacyjne i prognostyczne dla pogłębionej analizy i diagnozy rozmaitych problemów międzynarodowych oraz stanu systemu międzynarodowego w różnorakich ich wymiarach (politycznym, ekonomicznym, społecznych, wyznaniowym, kulturowym). Jest gotów do systematycznego rozwoju naukowego i zawodowego przez całe życie.	P7U_U	P7S_UU
SM2A_U14	posługuje się językiem obcym na poziomie co najmniej B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii z zakresu stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U15	potrafi w zaawansowanym stopniu wyszukiwać, selekcjonować i zdobywać informacje ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych, wykorzystując zdobytą w ten sposób wiedzę w swojej pracy badawczej oraz w celach dokumentacyjnych, archiwizacyjnych i produkcyjnych. W pracy badawczej przestrzega normy ochrony praw własności intelektualnej oraz praw autorskich.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U16	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o zjawiskach i wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i w różnych mediach.	P7U_U	P7S_UK
	w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Kod składnik opisu	Kod składnika opisu
SM2A_K01	posiada zdolność samodzielnego i konsekwentnego uzupełniania wiedzy i doświadczeń zawodowych.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K02	jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania i samodzielnego rozwiązywania zadań w pracy zawodowej.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K03	jest gotów do obiektywnej i nie-emocjonalnej refleksji przy ocenie wydarzeń historycznych i współczesnych, w tym posiada zdolność kompetentnego i wyczerpującego odnoszenia się do kwestii ważnych w życiu publicznym.	P7U_K	P7S_KK
SM2A_K04	jest gotowy podjąć pracę w szeregu zawodów związanych z polityką zagraniczną, polityką międzynarodową, relacjami międzynarodowymi.	P7U_K	P7S_KO
SM2A_K05	jest przygotowany do efektywnej i twórczej pracy w zespole, ma świadomość swojej roli w grupie zawodowej. Posiada zdolność przyjmowania określonych ról społecznych oraz jest otwarty na nowe formy komunikowania społecznego.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K06	jest gotów do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym oraz przygotowany do promowania	P7U_K	P7S_KO

	praw człowieka, wartości demokratycznych, równości płci.		
SM2A_K07	posiada zdolność prawidłowego identyfikowania dylematów etyczno-moralnych związanych ze sferą współczesnych stosunków międzynarodowych.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K08	szanuje zasady etyki zawodowej i inne normy regulujące życie społeczne.	P7U_K	P7S_KR

13. **ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:**

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:				
	<i>Język obcy</i>	3	<i>Treści programowe</i> - Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku studiów - Język funkcyjny: - dyskusje - interpretacje danych statystycznych, wykresów - prezentacje, np.: artykułów, wyników badań - Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykułów specjalistycznych lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku studiów - Elementy tłumaczenia <u>Treści gramatyczne:</u> - Powtórzenie i ugruntowanie najważniejszych zagadnień gramatycznych (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowanych). <u>Funkcje językowe:</u> Pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku, dokonywanie prezentacji.	SM2A_W01 SM2A_U14 SM2A_K04
	Przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych	5	<i>Historia stosunków międzynarodowych XX wieku</i> <i>Logika</i>	SM2A_W04 SM2A_W17

				SM2A_W18 SM2A_W21 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U06 SM2A_U10 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05
	Przedmiot do wyboru w zakresie wsparcia w procesie uczenia się	1	1. <i>Techniki prezentacji i wystąpień publicznych</i> 2. <i>Empowerment w działalności społecznej</i>	SM2A_W22 SM2A_U10 SM2A_K02 SM2A_K05 SM2A_K06
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE I KIERUNKOWE:				
1.	Handel międzynarodowy	4	Wykład: <i>teorie handlowe: podstawowe aspekty i współczesne problemy; geoeconomia i geografia handlu; organizacje międzynarodowe zaangażowane w handel; kwestia handlu w Europie; sprawa Ameryki Północnej i Ameryki Południowej / Azja i Oceania; handel i transport międzynarodowy; ruchy pro-trade i anty-globalistyczne; wnioski i podsumowanie.</i> Ćwiczenia: <i>zbieranie przydatnych danych o gospodarkach krajowych w kontekście globalnej gospodarki; identyfikacja i ocena lokalnego i globalnego wpływu wymiany handlowej; zrozumienie roli międzynarodowych instytucji; mapowanie problemów europejskich i ich złożoności; interpretowanie stanowisk politycznych dotyczących handlu przy użyciu informacji medialnych; łączenie handlu międzynarodowego z logistyką i systemami transportowymi; przedstawienie w jasny i wizualny sposób wpływ handlu międzynarodowego na jeden kraj.</i>	SM2A_W02 SM2A_W03 SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_U02 SM2A_U08 SM2A_U12 SM2A_K02 SM2A_K07
2.	Międzynarodowa ochrona praw człowieka	4	Wykład: <i>geneza i ewolucja prawnej ochrony godności ludzkiej; definicja i istota praw człowieka; źródła ochrony praw człowieka; generacje praw człowieka; prawa człowieka</i>	SM2A_W07 SM2A_W02

			<i>w systemie ONZ; Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Ćwiczenia: europejski system ochrony praw człowieka (Rada Europy, UE); postępowanie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka; pozaeuropejskie regionalne systemy ochrony praw człowieka; rola organizacji pozarządowych w ochronie praw człowieka; wyzwania i problemy XXI wieku.</i>	SM2A_U03 SM2A_U09 SM2A_K03 SM2A_K07
3.	Prawo międzynarodowe publiczne	4	Wykład, ćwiczenia: Wprowadzenie do nauki o prawie międzynarodowym publicznym: pojęcie i rys historyczny prawa międzynarodowego publicznego, prawo międzynarodowe publiczne a prawo prywatne międzynarodowe, zasady ogólne prawa i prawa międzynarodowego z uwzględnieniem zasady ochrony praw człowieka we współczesnym świecie (geneza i systemy ochrony praw człowieka, Europejski Trybunał Praw Człowieka w walce z naruszeniami praw człowieka); Źródła prawa międzynarodowego: pojęcie źródeł prawa, w tym w znaczeniu materialnym, formalnym i poznawczym, umowa międzynarodowa jako główne źródło prawa, „kodeks traktatów” – Konwencja wiedeńska o prawie traktatów z 1969 r., zwyczaj międzynarodowy w systemie źródeł prawa, inne źródła prawa: orzecznictwo sądów międzynarodowych, doktryna, ustawodawstwo państw, ogólne zasady prawa, uchwały organizacji międzynarodowych; Podmioty prawa międzynarodowego, ich charakterystyka, rola i znaczenie; Sądownictwo międzynarodowe: geneza sądownictwa międzynarodowego, wybrane przykłady sądów międzynarodowych, m.in. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Trybunał Sprawiedliwości; Międzynarodowy Trybunał Prawa Morza, Międzynarodowy Trybunał Karny, sądownictwo specjalne; Prawo dyplomatyczne i konsularne; geneza, zasady, procedury, ceremoniały i obyczaje dyplomatyczne, przywileje i immunitety dyplomatyczne, polska służba dyplomatyczna i konsularna; Pokojowe rozwiązywanie sporów międzynarodowych: -podstawowe pojęcia, metody i ich charakterystyka	SM2A_W07 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_K06 SM2A_K07
4.	Metodologia badań stosunków międzynarodowych	2	Ćwiczenia: Jak przygotować projekt badawczy? Jak dokonać przeglądu literatury? Proces badawczy: określenie pola badawczego, problem badawczy (główny i szczegółowy), hipoteza badawcza (główna i szczegółowa), dobór metod, technik i narzędzi badawczych, ustalenie głównej kategorii teoretycznej (krytyczne ujęcie), ustalenie wyników (weryfikacja hipotez badawczych); badania jakościowe i ilościowe	SM2A_W06 SM2A_W20 SM2A_U04 SM2A_U11 SM2A_U15 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K05
5.	Międzynarodowe rynki finansowe	4	Wykład: architektura międzynarodowego rynku finansowego; instytucje finansowe; rynki finansowe . Źródła kryzysów finansowych; rynki eurowalutowy, eurokredyty i kapitałowy; bank centralny na międzynarodowym rynku finansowym; cykl wyborczy i	SM2A_W09 SM2A_W16 SM2A_W20

			powiązania polityczne banków na międzynarodowym rynku finansowym; ryzyko polityczne na międzynarodowych rynkach finansowych. Ćwiczenia: międzynarodowe centra finansowe; czynniki polityczne a otoczenie regulacyjne w działalności banków; międzynarodowe inwestycje portfelowe; inwestycje bezpośrednie przedsiębiorstw i ich ryzyko; międzynarodowe fuzje i przejęcia; Europejska Rada Rynka Systemowego na rynku finansowym w Unii Europejskiej; problemy integracji i regulacji międzynarodowych rynków finansowych. Nadzór nad rynkiem finansowym w Polsce.	SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_K01 SM2A_K04 SM2A_K05
6.	Globalizacja i regionalizacja	3	Wykład: procesy globalizacji we współczesnej gospodarce światowej: tendencje, mechanizmy, zakres; gospodarka światowa w warunkach globalizacji; charakterystyka głównych podmiotów gospodarki światowej w epoce globalizacji; rola i znaczenie korporacji transnarodowych w gospodarce globalnej; ideowe uwarunkowania treści i mechanizmów rządzących globalizacją na przełomie XX i XXI wieku; procesy regionalizacji w warunkach gospodarki światowej; Unia Europejska, NAFTA i APEC jako przykłady procesów integracyjnych w różnych regionach świata; wymiana międzynarodowe (aspekty materialne i finansowe w warunkach świata globalnego i w procesach regionalizacji); problemy globalne świata w warunkach procesów globalizacji i regionalizacji. Ćwiczenia: triadyzacja jako współczesna forma globalizacji; relacje: korporacje transnarodowe – państwa narodowe w warunkach neoliberalnej i globalizacji; neoliberalizm jako siła motoryczna globalizacji; Unia Europejska jako najnowszą formą międzynarodowych procesów integracyjnych; problemy ochrony środowiska i energetyki świata globalnego; ćwiczenia: Europa wobec zagrożeń emigracyjnych.	SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W11 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U12 SM2A_K03 SM2A_K07
7.	Prognozowanie międzynarodowe	3	Wykład: wprowadzenie do zagadnień prognozowania międzynarodowego, geneza; metody oraz techniki prognozowania: siatka pojęciowa; metody: ekstrapolacja, analogia, analiza morfologiczna, analiza szeregów czasowych, metoda wskaźnikowa; metody heurystyczne; metoda scenariuszowa. Ćwiczenia: – analiza zmian w systemie międzynarodowym; identyfikacja megatrendów; analiza tekstów prognostycznych – Prognoza Klubu Rzymskiego, Raport Narodowej Rady Wywiadu USA; analiza podstawowych błędów poznawczych; prezentacja prognoz przygotowanych przez studentów; stworzenie podgrup oraz omówienie zasad prac w grupach tworzących częściowe prognozy; prezentacje założeń prognoz przez podgrupy.	SM2A_W13 SM2A_W03 SM2A_W08 SM2A_U13 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K05

8.	Międzynarodowy rynek energetyczny	4	Wykład: struktura dostawców surowców energetycznych; specyfika rynku energii występujące na nim podmioty; rodzaje i ceny surowców energetycznych; charakterystyka rynku ropy naftowej, gazu i energii elektrycznej; rynek energetyczny i konkurencja na nim; liberalizacja rynku energii; struktura kontraktów importowych nośników energii; budowa wspólnego rynku energii w Unii Europejskiej. Ćwiczenia: miejsce Rosji na światowym rynku energii; zasoby ropy naftowej i gazu w krajach Zatoki Perskiej; zasoby nośników energetycznych w Arktyce; podstawowe informacje o rynku energetycznym UE; zapotrzebowanie na ropę i gaz w Unii Europejskiej i w Polsce; funkcjonowanie rynków energii a bezpieczeństwo energetyczne.	SM2A_W01 SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W12 SM2A_U01 SM2A_U09 SM2A_U12 SM2A_K01 SM2A_K02 SM2A_K04
9.	Komunikacja międzykulturowa i negocjacje	4	Wykład: tradycje badawcze we współczesnej komunikologii, istota procesu komunikowania międzynarodowego i międzykulturowego, przemiany kulturowe w XXI wieku; typologie kultur, różnice kulturowe w przyżmocie społeczno-gospodarczych uwarunkowań, wpływ kultury narodowej na komunikowanie międzykulturowe; ład w komunikowaniu międzykulturowym; wielokulturowość w ramach jednego organizmu państwowego, wpływ globalizacji na proces komunikowania; wpływ przemian kulturowych na komunikowanie międzynarodowe; kwestie problemowe w zakresie funkcjonowania społeczeństw multikulturowych w Unii Europejskiej; pojęcie i istota negocjacji; znaczenie negocjacji w życiu społecznym oraz w biznesie; rola negocjacji w zarządzaniu organizacjami; cele i determinanty negocjacji; różnice kulturowe i dystans psychiczny w negocjacjach międzynarodowych. Ćwiczenia: podstawowe obszary wykorzystania i znajomości różnic kulturowych, tolerancja kulturowa, zdobywanie umiejętności komunikacji międzykulturowej; bariery komunikacji międzynarodowej; tożsamość; dystans; pojęcie obcego, ksenofobia; uprzedzenia i stereotypy; tabu; kultury nisko- i wysokokontekstowe; warsztat z negocjacji, zasady mediacji; przygotowanie do mediacji; wstępne rozmowy ze stronami, procedura mediacji; symulacja modelowa mediacji; trening mediacyjny.	SM2A_W07 SM2A_W18 SM2A_W21 SM2A_U06 SM2A_U10 SM2A_U16 SM2A_K05 SM2A_K04 SM2A_K07
10.	Historia dyplomacji	3	Wykład: wprowadzenie: terminologia, metodologia badań, literatura, kwestie sporne; narodziny dyplomacji: starożytny Wschód i Grecja, starożytny Rzym; dyplomacja w średniowieczu: rola Bizancjum, rywalizacja między papieżem a cesarstwem; dyplomacja miast włoskich w późnym średniowieczu; powstanie nowożytnej dyplomacji; hiszpańska dyplomacja w XVI i XVII w.; raison d'etat; polska dyplomacja nowożytna; rozwój dyplomacji w XVIII w.; dyplomacja systemu wiedeńskiego (Kongres wiedeński, Święte Przymierze); dyplomacja w latach I wojny światowej; dyplomacja lat międzywojennych;	SM2A_W21 SM2A_W07 SM2A_U01 SM2A_U07 SM2A_K01 SM2A_K05

			dplomacja czasu II wojny światowej. Ćwiczenia: sztuka dyplomacji – François de Callieres; dyplomacja polska na konferencji pokojowej w Paryżu; idea bezpieczeństwa zbiorowego w latach XX w.; państwa neutralne i państwa zaangażowane w czasach II wojny światowej; kulisy wielkiej dyplomacji (konferencje w Teheranie, Casablance, Jaltcie i Poczdamie); powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej rola w kreowaniu światowych standardów dyplomatycznych; dyplomacja Stanów Zjednoczonych w dobie wojny koreańskiej i kryzysu kubańskiego; dyplomatyczne podstawy procesu rozszerzenia Unii Europejskiej.	
11.	Sila w stosunkach międzynarodowych	2	Wykład: mechanizm równowagi sił w świecie antycznym: wojna peloponeska; universalizm europejski i początki europejskiej dominacji – wyprawy krzyżowe, wielkie odkrycia geograficzne, wojny kolonialne; pokój westfalski i jego znaczenie dla historii stosunków międzynarodowych; epoka napoleońska i konsekwencje wiedeńskiego porządku międzynarodowego – Carl von Clausewitz; „Siła” we współczesnych stosunkach międzynarodowych. Ćwiczenia: zasada równowagi sił w polityce zagranicznej Wlk. Brytanii w XIX wieku; Zjednoczenie Niemiec w XIX w. i jego konsekwencje dla równowagi sił na kontynencie europejskim; I wojna światowa i ład wersalski; nowy porządek po zakończeniu II wojny światowej; zimna wojna; świat po 1989 r. Od dwubiegunowości do wielobiegunowego obrazu stosunków międzynarodowych; główni „aktorzy” międzynarodowej sceny politycznej.	SM2A _W10 SM2A _W14 SM2A _W19 SM2A _U01 SM2A _U05 SM2A _U12 SM2A _K01 SM2A _K03
12.	Teoria stosunków międzynarodowych	5	Wykład: Wprowadzenie do teorii stosunków międzynarodowych (definiowanie teorii; przedmiot TSM i jej funkcje; teorie I, II i III rzędu; wielkie debaty teoretyczne); realizm (podstawowe kategorie realizmu; realizm klasyczny; realizm współczesny; neorealizm); liberalizm (podstawowe kategorie liberalizmu; liberalizm klasyczny; liberalizm współczesny; neoliberalizm; teorie integracji); marksistowskie teorie stosunków międzynarodowych (podstawowe kategorie teorii marksistowskich; teoria imperializmu, zależności i systemu światowego; Gramscizm; analiza systemów-swiatów Immanuela Wallersteina; tzw. nowy marksizm; porównanie realizmu, liberalizmu); podejście systemowe w nauce o stosunkach międzynarodowych (system międzynarodowy – istota, mechanizmy funkcjonowania i rozwoju; cechy funkcjonowania systemu międzynarodowego; klasyfikacja systemu międzynarodowego; problem tranzyjacji potęg); konstrukttywizm (podstawowe kategorie konstrukttywizmu; główni przedstawiciele; konstrukttywizm konwencjonalny; konstrukttywizm krytyczny); postkolonializm (główne założenia teorii postkolonialnej). Ćwiczenia: realizm i liberalizm w polityce zagranicznej państw – wchodzi w zakres innego przedmiotu – dyskusja; siła i potęga w teoriach stosunków	SM2A _W01 SM2A _W13 SM2A _U01 SM2A _U12 SM2A _K01 SM2A _K03

			<i>międzynarodowych (siła a potęga; hard, soft, sticky i smart power; sposoby wykorzystania siły); teorie końca: teoria „końca historii” i „końca człowieka” Francisca Fukuyamy połączone z projekcją filmu; płęć w stosunkach międzynarodowych – dyskusja; uczestnicy państw w stosunkach międzynarodowych – dyskusja; paradygmat cywilizacyjny – dyskusja nt koncepcji: Feliksa Koniecznego, Arnolda Toynbee’ego, Samuela Huntingtona, Benamina Barbera, Arjuna Appadurai’a Dominique’a Moisi, Freda Dallmayra, Milada Hanna, Tu Weiminga, Muhamada Chatamiego.</i>	
13.	<i>Międzynarodowe problemy społeczne</i>	3	Wykład: <i>problemy społeczne w ujęciu socjologicznym i polityki społecznej; główne problemy społeczne na przestrzeni wieków; działania wybranych podmiotów międzynarodowych w zakresie przeciwdziałania; skutkom i rozwiązywania międzynarodowych problemów społecznych: Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rady Europy, Unia Europejska. Ćwiczenia:</i> <i>zapoznanie z kartą przedmiotu i wymaganiami w związku z zaliczeniem przedmiotu; analiza wybranych współczesnych międzynarodowych problemów społecznych: migracje ludności, głód, ubóstwo i polaryzacja dochodowa, kwestia ekologiczna; przekształcenia rynku pracy</i>	SM2A_W08 SM2A_W05 SM2A_U12 SM2A_K06
14.	<i>Międzynarodowe środowisko informacyjne</i>	2	Wykład: <i>czynniki globalizacji środowiska informacyjnego; cyberprzestrzeń; Internet jako globalne środowisko informacyjne – historia, od web 1.0 do web 3.0 oraz IoT; przestrzeń informacyjna jako płaszczyzna rywalizacji państw; wykorzystywanie środowiska informacyjnego przez podmioty nie-państwowe; zagrożenia w środowisku informacyjnym; reintegracja środowiska informacyjnego; bezpieczeństwo informacji; Bałkanizacja Internetu – determinanty, studia przypadku.</i>	SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_U12 SM2A_U16 SM2A_K03 SM2A_K04
PRZEDMIOTY DO WYBORU:				
1.	Grupa przedmiotów z zakresu: <i>Obszar Śródziemnomorski</i>	58	<i>Systemy państwowe w obszarze Morza Śródziemnego Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa państw Europy Południowej Wstęp do kultury Śródziemnomorskiej Elementy kultury i języka hebrajskiego Migracje w obszarze Morza Śródziemnego Etykieta i podstawy protokołu dyplomatycznego Bliski Wschód i Afryka Północna w stosunkach międzynarodowych Elementy kultury i języka włoskiego Religie i stosunki wyznaniowe Kryzysy społeczne Europy Południowej Seminarium magisterskie</i>	SM2A_W02 SM2A_W03 SM2A_W04 SM2A_W05 SM2A_W07 SM2A_W08 SM2A_W10 SM2A_W14 SM2A_W16 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W19

				SM2A_W20 SM2A_W21 SM2A_W22 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_U06 SM2A_U07 SM2A_U08 SM2A_U09 SM2A_U11 SM2A_U12 SM2A_U13 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05 SM2A_K06 SM2A_K07 SM2A_K08
2.	Grupa przedmiotów z zakresu: <i>Obszar Transatlantycki</i>	58	<i>Polityka zagraniczna USA</i> <i>Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej</i> <i>NATO w systemie międzynarodowym</i> <i>Elementy kultury i języka norweskiego</i> <i>Wybrane systemy państwowe w Europie</i> <i>Etykieta i podstawy protokołu dyplomatycznego</i> <i>Europa Środkowa i Wschodnia w stosunkach atlantyckich</i> <i>Język obcy (język rosyjski)</i> <i>Cywilizacja Zachodu</i> <i>Euratlantyckie stosunki handlowe</i>	SM2A_W01 SM2A_W02 SM2A_W03 SM2A_W04 SM2A_W05 SM2A_W07 SM2A_W09 SM2A_W10 SM2A_W13 SM2A_W15

			<i>Seminarium magisterskie</i>	SM2A_W16 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W19 SM2A_W20 SM2A_W21 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_U06 SM2A_U08 SM2A_U09 SM2A_U12 SM2A_U14 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05 SM2A_K07 SM2A_K08
3.	Grupa przedmiotów z zakresu: <i>Global Studies</i>	58	<i>International Conflicts (Konflikty międzynarodowe)</i> <i>International Migrations (Migracje międzynarodowe)</i> <i>Soft Power and Public Diplomacy (Soft Power i dyplomacja publiczna)</i> <i>Globalization and Urban Development (Globalizacja i rozwój miast)</i> <i>Contemporary Separatism (Współczesne separatyzmy)</i> <i>Etiquette and Elements of Diplomatic Protocol (Etykieta i podstawy protokołu dyplomatycznego)</i> <i>Future Studies (Studia nad przyszłością)</i> <i>Perspectives of Technological Development (Perspektywy rozwoju technologicznego)</i> <i>Foreign Language Course (Język niemiecki)</i>	SM2A_W01 SM2A_W03 SM2A_W04 SM2A_W05 SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W10 SM2A_W11 SM2A_W12 SM2A_W13

			<i>International Environment Protection (Międzynarodowa Ochrona Środowiska)</i> <i>Master seminar (Seminarium magisterskie)</i>	SM2A_W14 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W20 SM2A_W21 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_U06 SM2A_U07 SM2A_U08 SM2A_U09 SM2A_U11 SM2A_U12 SM2A_U14 SM2A_U15 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05 SM2A_K06 SM2A_K07 SM2A_K08
4.	Grupa przedmiotów fakultatywnych I lub II	6	Grupa przedmiotów fakultatywnych I: <i>Gender Studies</i> <i>Kultura polityczna we współczesnym świecie</i> <i>Zajęcia fakultatywne</i> <i>Wykład monograficzny</i>	SM2A_W01 SM2A_W02 SM2A_W05 SM2A_W07 SM2A_W09 SM2A_W10

			Grupa przedmiotów fakultatywnych II: <i>Antysystemowe ruchy polityczne</i> <i>Psychologia zachowań społecznych</i> <i>Zajęcia fakultatywne</i> <i>Wykład monograficzny</i>	SM2A_W13 SM2A_W16 SM2A_W18 SM2A_W19 SM2A_W21 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U06 SM2A_U07 SM2A_U09 SM2A_U10 SM2A_U12 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K05 SM2A_K06 SM2A_K07 SM2A_K08
	PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):	-	brak	
	razem	120		

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, BHP w wymiarze 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne – Przysposobienie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

14. **SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:**

Ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się odbywa się zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą WSZJK-U/2.

Zgodnie z nią, weryfikacja skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się realizowana jest poprzez:

- 1) **ocenę karty przedmiotu i weryfikację zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.** Prowadzący/zespół określa efekty przedmiotowe i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów przedmiotowych oznacza osiągnięcie efektów kierunkowych, a efektów kierunkowych – sylwetki absolwenta.
- 2) **proces dyplomowania** – poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są przez promotora i recenzenta (regulamin dyplomowania na poszczególnych wydziałach oraz procedura dyplomowania).
- 3) **praktyki studenckie** – efekty uczenia się uzyskiwane w czasie praktyk studenckich są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na poszczególnych wydziałach oraz procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich;
- 4) **wymianę międzynarodową studentów** – uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej.
- 5) **osiągnięcia kół naukowych** – informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora i Ministra);
- 6) **badanie losów absolwentów** – poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy;
- 7) **badanie opinii pracodawców** – opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego;
- 8) **monitorowanie** zajęć przygotowujących studentów do zdobywania pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych (profil ogólnoakademicki) oraz do praktycznego przygotowania zawodowego (profil praktyczny).

Weryfikacja zakresu i poziomu zakładanych efektów uczenia się dokonuje się poprzez:

- 1) **prace etapowe** – realizowane przez studenta w trakcie studiów: *kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies*, w przypadku kierunków artystycznych: *wykonania muzyczne, projekcje*. Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt wg instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe formy zaliczenia wymagają dodatkowych instrukcji;
- 2) **egzamin z przedmiotu** – pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu/ćwiczeń. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny; Forma egzaminu: ustna, pisemna lub praktyczna określana jest przez prowadzącego zajęcia i zawarta w karcie przedmiotu.
 - a) **egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników Student przystępujący do egzaminu powinien posiadać kartę indywidualnych osiągnięć studenta w celu sprawdzenia czy został dopuszczony do sesji egzaminacyjnej.
 - b) **egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Student przystępujący do egzaminu powinien posiadać kartę osiągnięć studenta w celu sprawdzenia czy został dopuszczony do sesji egzaminacyjnej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji gdy praca studenta nie jest samodzielną (student korzysta z niedozwolonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **zaliczenie i zaliczenie z oceną** – prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu. Kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu/modułu zalicza się w szczególności: egzamin – ustny, opisowy, testowy i in.; zaliczenie – ustne, opisowe, testowe i in.; kolokwium; przygotowanie referatu; przygotowanie projektu; obronę projektu; wykonanie sprawozdań laboratoryjnych.

Weryfikacja końcowych efektów uczenia się odbywa się w procesie dyplomowania. Na ocenę końcową w 50% wpływa średnia arytmetyczna ocen z wszystkich egzaminów i zaliczeń występujących w toku studiów, wagę po 25% mają: średnia ocen z recenzji pracy dyplomowej, średnia z ocen z egzaminu dyplomowego. Przyjęte rozwiązanie weryfikacji końcowych efektów uczenia się pozwala uwzględnić przebieg całego procesu studiów. Efekty uczenia się są również weryfikowane przez Instytutowego Opiekuna Praktyk zarówno przed odbyciem praktyki przez studenta, jak i po jej odbyciu, zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą WSZJK-U/10.

W Uczelni przyjęto rozwiązanie systemowe monitorowania losów absolwentów. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów WPAiZ polega na badaniu ankietowym absolwentów przeprowadzonym za pomocą standaryzowanego kwestionariusza ankiety, realizowanego trzykrotnym pomiarem - po upływie 6 miesięcy (nie później jednak niż 12 miesięcy), 3 lat i 5 lat od ukończenia studiów.

Podmiotami odpowiedzialnymi merytorycznie za monitorowanie karier zawodowych absolwentów są: dziekanaty oraz Akademickie Biuro Karier, które przygotowuje projekt kwestionariusza ankiety, przeprowadza proces ankietyzacji, zbiera wyniki oraz opracowuje Raport z monitorowania karier zawodowych absolwentów przekazywany następnie Wydziałowym Komisjom ds. Jakości Kształcenia.

Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni uczestniczą na wszystkich etapach przygotowywanych programów studiów, zarówno podczas tworzenia nowego kierunku (opisane powyżej), jak również modyfikacji (aktualizacji) istniejących już programów. Przy nowo przygotowywanych kierunkach opiniujemy zaproponowane przedmioty wraz z liczbą godzin oraz formą zajęć, wysyłając je do różnych przedstawicieli rynku pracy.

Natomiast w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia mamy stałych przedstawicieli interesariuszy, którzy uczestniczą w pracach Komisji. Opiniują nowo przygotowywane kierunki studiów oraz zmiany w istniejących programach studiów. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia składa się z dwóch filarów: Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia – w jednym i drugim zespole są interesariusze.

Skuteczność osiągania efektów uczenia się oceniana jest poprzez monitorowanie uzyskiwanych ocen oraz wyników ankiet wypełnianych przez studentów. Po każdym semestrze przeprowadzana jest ankietyzacja studentów, która dostarcza informacji o sposobie prowadzenia przez nauczycieli zajęć dydaktycznych oraz uwag dotyczących poszczególnych przedmiotów. Analiza wyników nauczania oraz opinii z ankiet studenckich może wpływać na zmianę obsady zajęć. W związku z uzyskiwanymi z otoczenia danymi (ewaluacja procesu kształcenia, monitoring kariery absolwentów, dane pochodzące z otoczenia społeczno-gospodarczego i zmieniające się wymagania stawiane przez pracodawców) karta przedmiotu jest aktualizowana. Ważnym elementem systemu oceny skuteczności osiągania efektów uczenia się jest też monitoring procesu dyplomowania – szczególnie tematyki i jakości prac, przedkładanych i broniących na poszczególnych seminariach. Szczególna waga przykładana jest do tego, by tematyka prac dyplomowych była w możliwie jak najwyższym stopniu skorelowana ze studiowanym kierunkiem oraz własnymi zainteresowaniami badawczymi studenta, a także odpowiadała specjalizacji naukowej promotora.

Analiza wyników egzaminów (struktura ocen), oceny prac etapowych, dyplomowych, praktyk, a także semestralna analiza odsiewu studentów, semestralna analiza oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów stanowi materiał analityczny dla władz Wydziału. Materiał ten pozwala Władzom Wydziału na podjęcie skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub – w zależności od stwierdzonych uchybień – naprawczym.

Biorąc powyższe pod uwagę na Wydziale dokonywany jest systematycznie proces monitorowania struktury ocen i na bieżąco, który przyczynia się do stałej poprawy jakości procesu dydaktycznego oraz weryfikacji treści i efektów uczenia się. Przeprowadzany jest on poprzez analizę ocen prac etapowych, zaliczeniowych, egzaminacyjnych w trakcie studiów, ocenę praktyk oraz ocenę procesu dyplomowania. Brane są pod uwagę mierniki ilościowe i jakościowe np. współczynniki pozytywnych zaliczeń w pierwszym terminie, odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym, procent studentów niekończących studiów, struktura ocen uzyskiwanych na egzaminie dyplomowym. W przypadku znacznego odsetka ocen niedostatecznych stosuje się mierniki jakościowe np. wprowadza się dodatkowe hospitacje zajęć, rozmowy z nauczycielami akademickimi czy też weryfikuje się treści kształcenia dostosowując je do poziomu danej grupy studenckiej. Monitorowanie struktury ocen doprowadziło m.in. do zmiany formy weryfikacji efektów uczenia się (np. w miejsce egzaminu wprowadzono zaliczenie z oceną, lub w miejsce zaliczenia z oceną wprowadzono egzamin, zmieniono liczbę godzin z niektórych przedmiotów), uszczegółowienie procedur dyplomowania, (np. rozszerzenie listy pytań, uaktualnienie literatury), zmiany osób prowadzących zajęcia.

Każda osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne obowiązana jest do dokumentowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się zgodnie z procedurą wydziałową. Zgodnie z nią archiwizowane są prace reprezentatywne dla danej oceny. W przypadku ustnej weryfikacji pracownik zobowiązany jest do przygotowania zestawu pytań, potwierdzonego podpisem jednego studenta. Prace kontrolne i egzaminy przechowywane są w archiwum wydziałowym. Prace dyplomowe w wersji papierowej i na płycie CD oraz protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczkach studentów w archiwum.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.